

KLASIČNO PRED IZAZOVIMA SUVREMENOGA: NEKI PRIMJERI IZ JASNE POLJANE

ELENA PETROVA
Muzej-imanje Lava Tolstoja
Jasna Poljana, Rusija

Jasna Poljana – obiteljsko imanje Lava Tolstoja – proglašeno je muzejom 1921. godine. Danas je to mjesto mnogo više od najslavnije ruske mjesne kulturne znamenitosti i važnoga turističkog središta. Posljednjih godina Muzej-imanje Tolstoj znatno se proširilo, promijenilo i postalo nova vrsta muzeja.

KONCEPCIJA

Muzej želi oživjeti osobitu kulturnu sredinu, sličnu onoj iz doba Lava Tolstoja,

Slika 1. Obiteljsko imanje Lava Tolstoja u Jasnoj Poljani

Slika 2. Kuća Lava Tolstoja

koja bi imala obrazovnu namjenu i bila pokretač lokalnoga razvoja.

Sam ustroj Muzeja određuje i ostvaruje taj cilj nizom projekata koji će aktualizirati Tolstojevu baštinu i približiti je izazovima suvremenog života.

Kao primjer navodim dva projekta vezana za tu temu:

- međunarodni susreti pisaca, od 1996. održavani svake godine u Jasnoj Poljani
- Weimar-Jasna Poljana-Stratford *Nacionalna baština kao čimbenik održivog lokalnog razvitka* (EU projekt, 2006.-2008.).

SUSRETI PISACA

Jasna Poljana uvijek je privlačila kreativne pojedince – kako za života Lava Tolstoja, tako i nakon njegove smrti. No pisci se onamo u posljednjih jedanaest godina vraćaju u punom smislu riječi. Očarava ih i nadahnjuje

Slika 3. Dnevni boravak u kući Lava Tolstoja

samo mjesto, kao i Tolstoja prije mnogo godina. No više od toga nadahnjuju ih njegovo pisanje i ideje, njegova osobnost. Susreti se uvijek održavaju početkom rujna, na godišnjicu Tolstojeva rođenja (9. rujna). To je međunarodno događanje; u posljednjih jedanaest godina na njemu su sudjelovali pisci iz mnogih zemalja i s raznih strana svijeta (osim iz Rusije, dolazili su pisci iz Austrije, Švedske, SAD-a, Španjolske, Srbije, Indije, Meksika...). Susreti u Jasnoj Poljani svake su godine pravi forum pisaca, oni su mnogo više od razmjene mišljenja o raznim temama. Prije bismo ih mogli nazvati

razmišljanjima i diskusijama. *Diskusija* je riječ koja dobro opisuje zbivanja na Susretima. Govori, tradicionalno “slovo o Tolstoju” na godišnjicu njegova rođenja, novinske konferencije – sve je tu, no ono što ih čini posebnima jesu slobodne rasprave koje tijekom pet ili šest dana trajanje Susreta nikad ne prestaju.

Susreti svake godine obrađuju najveće probleme i izazove suvremenog svijeta te baš-

tinu Lava Tolstoja.

Što nam danas pisci govore, što misle o nama važnim, sveprisutnim temama? Na ta pitanja donekle mogu odgovoriti Susreti pisaca u Jasnoj Poljani.

Slika 4. Radni stol Lava Tolstoja

Slika 5. Susreti pisaca u Jasnoj Poljani

U razmjenama ideja i stajališta o njemu, Tolstoj je piscima samo polazište za podizanje mosta između njegove baštine i našeg života. U njegovu je primjeru to normalno jer djela Lava Tolstoja lako mogu poslužiti kao opis naše vlastite stvarnosti. Nakon Susreta pisaca tiskaju se knjižice s govorima sudionika, raspravama i člancima, esejima i fotografijama sudionika. Vezano za Susrete pisaca moramo također spomenuti književnu nagradu *Lav Tolstoj*, Jasna Poljana. Uvedena je 2003., a njezin je sponsor Samsung Electronics. Nagradu dobivaju pisci vrhunskih djela suvremene ruske književnosti, napisanih u duhu najboljih tradicija ruske proze. Uvedene su dvije kategorije radova: *Suvremeni klasici (20. stoljeće)* i *21. stoljeće: Vrhunsko djelo suvremene proze*.

**PROJEKT
WEIMAR-JASNA
POLJANA-
STRATFORD:
NACIONALNA
BAŠTINA KAO
ČIMBENIK
ODRŽIVOG
LOKALNOG
RAZVOJA**

Drugi je primjer povezivanje baštine sa suvremenim potrebama i problemima u književnim spomenicima kulture. To je projekt

Weimar-Jasna Poljana-Stratford: Nacionalna baština kao čimbenik održivog lokalnog razvoja. To je zajednički projekt triju važnih kulturnih mjesnih znamenitosti koje simboliziraju najslavnija imena svojih naroda: Johann Wolfgang Goethe, Lav Tolstoj i William Shakespeare. Proračun toga dvogodišnjeg projekta iznosi 250 000 eura, od kojih 200 000 daje Europska komisija (TACIS Program).

Slika 6. Sponzori književne nagrade Samsung Electronics

Projekt je započeo u travnju 2006.

Partneri su Ured za kulturu grada Weimara (čiji su savjetnici Fondacija klasični Weimar i Umjetničke zbirke); međunarodna fondacija Baština Lava Tolstoja i Muzej Lava Tolstoja u Jasnoj Poljani te Poglavarstvo grada Stratforda (čiji je savjetnik Zaklada rodne kuće W. Shakespearea).

Cilj je projekta izrada oblika održivoga lokalnog razvoja pokrajine, po uzoru na kulturnu znamenitost narodne baštine iz Jasne Poljane. Svojim konkretnim prihodima i dugoročnim rezultatima, taj će model biti primjer drugim pokrajinama i organizacijama u Rusiji. Projekt će u Rusiju prenijeti iskustva kulturnih znamenitosti narodne baštine iz Weimara (Njemačka) i Stratford-upon-Avona (Velika Britanija), osobito na području marketinga, obrazovanja i turizma. Danas su to već partneri koji razmjenjuju iskustva o tome, što je dobra osnova za dugoročnu suradnju.

Drugi je ambiciozni cilj da trokut Weimar – Jasna Poljana – Stratford-upon-Avon u budućnosti posluži kao jezgra mreže kulturnih znamenitosti narodne baštine diljem Europe.

CLASSICS' RELEVANCE FOR THE CHALLENGES OF TODAY: JASNA POLJANA EXAMPLES

“Weimar-Yasnaya Polyana-Stratford. National Cultural Heritage as a Factor of Sustainable Re-

gional Development”- the new partnership project of three cultural sites associated with the three names known to everybody as, probably, symbols of their nations: Goethe, Leo Tolstoy and William Shakespeare. This two-year project has a budget of 250 thousand euros, of which 200 thousand euros come from the European Commission (TACIS program). The project aims to develop a model of sustainable regional development based on the national Russian heritage at Yasnaya Polyana, former home of Leo Tolstoy. With its concrete outputs and its long-term results, this model shall serve as an example for other regions and organisations in Russia as well. The project therefore will transfer the experience of the national cultural heritage places in Weimar (Germany) and Stratford-upon-Avon (Great Britain) to Russia, especially in the fields of marketing, education and tourism.

Central activity of the project is to establish a Training Centre “Cultural Heritage and Sustainability” in Yasnaya Polyana and to hold seminars for Russian teachers, experts in tourism, cultural and regional managers and staff of the administration there. Regional workshops, international conferences and the exchange of experts will provide this knowledge to other Russian regions and institutions. Joint tourist marketing activities will ensure a long-term partnership Stratford-Weimar-Yasnaya Polyana.

The International Writers Meetings at Yasnaya Polyana have been annually held at the Tolstoy museum-estate for 10 years. Each conference is based on the most urgent problems and challenges Leo Tolstoy referred to, with a strong link to the problems and challenges of today. Best Russian and foreign writers are invited to these forums to discuss these matters. Each year, the Meetings are held in early September, one day always being Leo Tolstoy's birthday. For the last three years, there also exists the Literary Award “Yasnaya Polyana” that is given at the Writers Meetings to Russian writers and marks the most outstanding works in contemporary Russian literature.